

ESKİŞEHİR BANKASI

ESBANK

"tedbirli ve kararlı"

Cumh

60. Yıl; Sayı: 21345

Kurucusu:

Sahte Ermeni belgesi bugün çürütülüyor

ERMENİLER AÇISINDAN

**Fransız basını teröristleri destekliyor
Mahkeme başkanı adeta savunma avukatı
Tüm Ermeni örgütleri ortak davranıyor**

TÜRKİYE AÇISINDAN

**Sınırlı da olsa ilk kez Türkiye'nin görüşleri dile getiriliyor
Avukatlarımız ünlü ancak bugüne kadar sustular**

CENGİZ ÇANDAR

PARİS — 4 Ermeni teröristin bugün devam edilecek duruşmaları sırasında SBF öğretim üyesi Prof.Dr. **Türkkaya Ataöv**, mahkeme heyetine Ermenilerin geçtiğimiz perşembe günü ortaya attıkları sahte bir bel-

geyi çürütecek olan bir başka belge sunacak.

Mahkemenin perşembe günü celsesinde Ermeni teröristlerin 6 avukatından biri olan **Arslanyan**, mahkeme heyetine, **Mustafa Kemal** imzalı bir belge sunmuştu. Bu belgede Osmanlı Devleti'nin organize soykırım yaptığı **Mustafa Kemal** imzası ile

teyit ediliyordu.

Ataöv, bunun gerçek olmadığını o celsede söylemişti. Buna karşılık cumartesi günü Fransız basını, Ataöv'ü **Mustafa Kemal** imzalı bir belgeyi bile inkâr etmekle suçlamıştı.

Türkkaya Ataöv, "**Cumhuriyet**"'e yaptığı açıklamada, bugün mahkemeye sunacağı belgenin, Amerika'da yayımlanan "**The Armenian Dewiew**" dergisinin 35. cildinin 1982 yılında yayınlanan 3. sayısında 227 ve 244. sayfalar arasında derginin Yazı İşleri Müdürü **Taşçıyan**'ın imzası altında yayınlanan bir yazıyı sunacağını söyledi. Yazıda **Taşçıyan**, Ermenilere uyarıda bulunuyor ve bu belgeyi kullanmanın Ermeni davasına zarar getireceğini belirtiyor. **Taşçıyan** buna gerekçe olarak, bu belgenin **Mustafa Kemal Atatürk**'e ait olmadığını, belgenin altındaki "**Mustafa Kemal**" imzasının **Nemrut**" lakabıyla tanınan "**Kürt**"

Mustafa Kemal'e ait olduğunu yazıyor. Dolayısıyla **Ataöv**, bu belgenin altındaki imzasının **Mustafa Kemal Atatürk**'e ait olmadığını belirtiyor.

Mahkeme heyetine bugün ayrıca Ermenilerin duruşma boyunca bol kullandıkları **Andonyan** adlı birisinin "**Talat Paşa Telgrafları**" adı altında yayınladığı sahte belgeleri çürütecek nitelikte Türk Tarih Kurumu'nun 1983 sonunda yayınladığı 344 sayfalık bir kitap sunulacak. **Andonyan**, Ermenilerin kaynak haline getirdiği kitabında **Talat Paşa**'nın Ermenilerin soykırımı uğratılmasına emir verdiğini iddia ettikleri bir takım telgraflarını yayınlamıştı. Bu telgrafların sahte olduğunu kanıtlayan Türk Tarih Kurumu yayını, mahkeme heyetine iletilecek.

Bu belgelerin yanı sıra 1900'lerin başlarındaki Ermeni liderlerinden **Bogos Nubar Paşa**'nın Fransız Dışişleri Bakanlığı'na gönderdiği bir mektup da mahkeme heyetine verilecek. **Bogos Nubar Paşa**, Ermenilerin şimdi 1915 soykırımı olarak söz ettikleri ve 1.5 milyon Ermeninin öldürüldüğü iddiasının yer aldığı "**Tehcir**"de 600-700 bin Ermeninin yer değiştirdiğini ve bu sayıdan 390 bininin yerine ulaştığını, Fransız Dışişleri Bakanlığı'na bir mektupla bildirmişti. Bu mektup, soykırım iddiaları ve ortaya atılan rakamları kendiliğinden yalanlayacak nitelikte.

Sah gününden itibaren Paris'te Seine Nehri üzerindeki ada, L'île de la Cite'deki tam 700 yıllık tarihi Adalet Sarayı'nda devam eden duruşma, yarın sonuçlanacak. Duruşma olağanüstü güvenlik önlemleri altında başlamıştı. Günler ilerledikçe güvenlik önlemleri bir nebze gevşedi. Mahkeme salonunda da gerilim gözlenmedi.

(Arkası Sa. 11, Sü. 6'da)

ERMENİ GÖSTERİLERİ — Duruşma boyunca gösteri yapmaları yasaklanmasına rağmen Ermeniler Paris'in çeşitli bölgelerinde gösterilerini sürdürdüler. (Fotoğraf: AP)

Sahte Ermeni belgesi bugün

(Baştarafı 1. Sayfada)

Bununla birlikte dört Ermeni teröristin duruşması sadece Türk basınına değil, Fransız basınına da ve dolayısıyla kamuoyunu da büyük ölçüde işgal etti. Fransız basını duruşmanın başından beri çok belirgin Ermeni yanlısı bir tutum izledi. Fransız kamuoyunun desteğini arkasında hisseden ve 1983 yazındaki kanlı Orly baskınından sonra Ermeniler aleyhinde kamuoyunda doğan izlenimin artık silindiğine inanan Ermeniler, Fransız basınının yanlı tutumuyla yetinmediler. Sokaklara döklüp Türkiye aleyhinde gösteri yapabileceğine cesaretini ve rahatlığını buldular. Duruşmanın ilk günü Adalet Sarayı'nın karşısındaki Dauphine Meydanı'nda gösteri yapmaya çalışan, ancak bu gösterileri dağıtılan ve bundan böyle duruşma boyunca gösteri yapmaları yasaklanan Ermeniler, önceki gün Paris'in en canlı ve en merkezi yeri olan Quartier Latin'de tekrar ortaya çıktılar ve bu bölgenin özellikle Odeon adı verilen kesiminde aralarından bazıları polis tarafından gözaltına alınmasına rağmen, birkaç saat süreyle gösteri yaparak Türkiye aleyhindeki propaganda kampanyasını yaydılar.

ERMENİ CENNETİ FRANSA

Aslında Ermeniler sokaklara döklüp Türkiye aleyhinde bağırıp çağırmasalar da Fransız başkentindeki hava kendi lehlerinde. Bu ülke Ermeni enformasyon faaliyetleri açısından sanki bir cennet. Ermeniler hem Fransız vatandaş olmalarından yararlanıyorlar, hem de Ermeni kökenli olmayan Fransızların desteğine sahip olduklarına inanıyorlar.

EN BÜYÜK DESTEK MITTERRAND

Bu duygularında hiç de haksız değiller. Çünkü kendilerine en önemli destek herkesten ve her şeyden önce Fransa'nın Cumhurbaşkanı'ndan geliyor. Cumhurbaşkanı François Mitterrand, 4 Ermeni teröristin duruşmalarının başlamasından çok kısa bir süre önce bir demec vererek, Türkiye'nin 1915'te Ermeni soykırımından sorumlu olduğunu söylemişti. Mitterrand'ın bu sözlerinin Ermenilere şevk kaynağı olduğu kadar, yarın verilecek kararı saptayacak olan 5'i kadın 4'ü erkek 9 jüri üyesi üzerinde de psikolojik etki doğuracağı açık.

Zaten mahkeme celseleri de gerek Fransız Ceza Muhakemeleri Usulü'nün imkân vermesi sayesinde, gerekse Ermenilerin mahkeme oturumlarını bol bol istismar etmeleri vesilesiyle duruşma salonundan çok, bir tiyatro sahnesini andırıyor. Bu görüntüde Mahkeme Başkanı Guy Floch'un gerek sanıklara, gerek savunma tanıklarına karşı dikkat çekici ölçüdeki yumuşak tutumu rol oynuyor. Mahkemenin bundan önceki son celsesi olan cuma günü bölümünde mahkeme adabına uygun olmayan her türlü davranışa başkan göz yumdu. Savunma tanıklarından biri gitti sanıkların yanağını okşadı. Türk tarafının avukatları bunun usule aykırı olduğunu, başkana hatırlattıklarında Başkan Guy Floch, oturma egemen olan duygusal hava nedeniyle bu davranışa anlayışla karşıladığını ve öyle karşılanması gerektiğini ifade etti. Sanıklar cuma günü bol bol zafer işareti yaptılar, dinleyici sıralarındaki annelerine mektuplar gönderdiler. Bütün bu davranışlar mahkeme disiplinini bozar nitelikte sayılmadı.

Cumhurbaşkanı Mitterrand'ın sözlerine ek olarak Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı Guy Floch'un duruşmanın ikinci gününde sarfettiği sözler Ermeniler için her türlü davranışta kendilerini rahat ve serbest hissetmek açısından etkili oldu. Başkan Floch sanıklardan Güzelyan'ın ifadesi sırasında terörist olmadıklarına ilişkin sözlerine atıf yaparak kendisinin de sanıklar için bu sıfatı kullanmayacağını söylemişti. Guy Floch, Ermenilere yardımcı o kadar ileri gidiyor ki, cuma günü savunma tanıklığı yapmak için kürsüye gelen çok yaşlı bir Ermeninin okumak istediği bir mektubu, gözleri iyi seçmiyordur düşüncesiyle elinden alarak kendisi okudu. Yani başkan yer yer savunma tanıklarının da işlerini üstleniyor.

ERMENİLERİN AVANTAJLARI

İlk üç gün daha çok bir cinayet davasının doğal yürütülüş biçimi olan teknik düzeyde cereyan eden mahkeme, cuma günü birdenbire 4 teröristin yargılanmasından çıkarılarak Türkiye aleyhinde bilinen Ermeni tarih tezlerinin dile getirildiği ve bir anlamda "4 Ermeninin değil Türkiye'nin yargılandığı bir forum haline sokuldu." Bunda Ermenilerin bütün olanaklarını ve silahlarını gayet planlı ve hesaplı biçimde kullanmalarının payı vardı. Ermeniler tüm silahlarını Paris Adalet Sarayı'na yığdılar. Bu silahları arasında tanınmış şarkıcı Ermeni kökenli Charles Aznavour, sinema yönetmeni Henri Verneuil'den Beyrut'tan gelen ve çektikleri acıları mahkeme heyetine ve jüriye anlatılan sanık annelerine; Paris banliyösü Antony Belediye Başkanı ve 6 sanık avukatından biri olan Patrick Daveciyan'dan 1915'te olduğu iddia edilen soykırımdan kurtulduklarını söyleyen 80'lik yaşlılara kadar çok çeşitli ve gerek jüriyi ve gerekse ka-

muoyunu etkilemeye müsait unsurlar yer alıyor.

Ermenilerin bir başka avantajı da, Türk tarafının avukatları. Aslında seçim isabetli yapılmış. Türk tarafını Paris eski Baro Başkanı ünlü avukat Baudelot ve siyasi davalardaki başarısıyla ün yapan ve iyi bir hatip olarak tanınan François Sarda temsil ediyorlar. Ne var ki, Fransız hukuk çevrelerinde ağırlıkları olan bu iki isim duruşmanın seyri boyunca, en müdahale gerektiren anlarda bile sessiz kaldılar. Her iki avukat kendilerini bugünkü duruşmaya sakladıklarını söyleyerek, ilk dört duruşmadaki pasifliklerine gerekçe getiriyorlar.

Ama buradaki Türk çevrelerine egemen olan kanı, her iki avukatın tehdit edilmiş olabilecekleri ve bu nedenle de korktukları biçimde.

ERMENİ ÖRGÜTLERİ ARASINDA BİRLİK

Ermenilerin bir başka avantajına gelince bu, aralarındaki şiddetli örgütsel ve ideolojik çekişmeye rağmen tüm Ermeni örgütlerinin bu mahkeme sırasında birlikte davranabilmeleri. Yargılananlar, Asala üyeleri. Savunma tanıklığını üstlenenlerin bir kısmı TAŞNAK üyeleri. Sokaklarda gösteri yapanların bazıları her iki örgüte deitilafı olan Ermeni Ulusal Hareketi'ne bağlı kişiler. Bu arada gerek savunma avukatları arasında, gerek savunma tanıkları arasında ve gerekse dinleyici sıralarında kendilerini 1983 temmuzunda Lozan'da yapılan Ermeni Dünya Kongresi'nde delege olarak gördüğümüz kişilere rastladığımız da işaret edelim.

En etkili silahlardan bir diğeri de, Fransız mukavemet kahramanının karısıydı. Nazilerin kurşuna dizdiği ve Louis Aragon'un adına şiir yazdığı Manukyan'ın yaşı karısının da mahkeme önüne çıkarılması sadece jüriyi değil, bütün bir Fransız kamuoyunu yüreğinden yakalayacak esaslı bir silahtı.

Yani Ermeniler Paris'te bir hafta sürecek olan 4 Asala teröristinin mahkemesini Türkiye'ye yönelik bir suçlama ve propaganda kampanyasına vesile etmek istiyorlar ve bu mahkeme hangi eğilimde olursa olsun, hangi örgüte bağlı bulunursa bulunsun, tüm Ermeniler için "Ermeni Davası" nı canlandırma forumu.

TÜRKİYE İÇİN YENİ OLAN

Tüm olumsuz koşullara rağmen, bu mahkeme Türkiye'nin Ermeni sorununa ilişkin görüşlerini sınırlı da olsa, bütün imkânlarını tümüyle kullanmamış da olsa ilk kez dile getirdiği ilk alan olması bakımından özellik taşıyor. İlk kez bir Türk tarihçisi

ve ilk kez bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı Ermeni, Ermeni teröristlerin yargılandığı bir davada söz aldılar.

Türk tarafının mahkeme stratejisi şu yaklaşıma dayanıyordu:

Bu mahkeme daha önceki örneklerinde görüldüğü gibi terörist sanıkların yargılandığı bir mahkeme olmaktan çıkılıp Türkiye aleyhtarı ve tarihi gerçek olduğu karşılıksız ileri sürülen Ermeni tezlerinin dile getirileceği bir alan olacaktı.

Bu sefer Ermenilerin tezlerinin karşısına belgelerle ve karşı tezlerle çıkıp, bu konu öyle Ermenilerin anlattığı gibi değil karşı görüşlerde var, Ermenilerin gerçek diye sunduğundan farklı gerçekler de var demek gerekiyordu. Böylece ortada tek değil, iki tarih yorumu bulunduğu Ermenilerin gerçek diye sunduğu şeylerin tartışmaya değer olduğu ortaya çıkıncı ki, işi bir tarih kongresinden çıkarılıp, jüriyi bir ceza davası ile karşı karşıya bulunduğu düşüncesine sevk edebilsin.

Yani, Ermeni tarih tezlerine karşı tezlerle karşı koyarak, davanın özünü ve yani: ortada bir ölü ve bir yaralı bulunduğunu, dolayısıyla önce bu fiilin cezasının verilmesi gerektiği yönüne mahkeme itilebilsin.

Burada, esen Ermeni yanlısı havanın yoğunluğu nedeniyle bu hedefin ne kadar gerçekleştirilebileceği ayrı. Ancak şurası muhakkak ki, Türkiye'den kaynaklanan bu ilk çıkış belirli ölçülerde yerine getirilmiş sayılabilir.

LIBERATION'UN YAYINI

Liberation gazetesinin önceki günkü sayısının şu giriş paragrafı söz konusu amacın yerine getirildiğine bir örnek:

"Belgelere karşı belgeler. Sözlere karşı sözler. Tarihlere karşı tarihler. Türkler Ermenilere karşı, Ermeniler Türklerle karşı. Tarih, Paris Ceza Mahkemesi'nin önünde... Birbirinden köklü biçimde farklı iki yorum karşısında yeniden yazmak çok güç. Birbirine kesinlikle karşıt sözcükler kullanan jüriyi ikna etmek için kendi uzmanlarını sunan iki taraf arasında diyalog imkânsız."

SON İKİ GÜN

Bugün bakalım Türk tarafının avukatları Baudalet ve Sarda söz verdikleri gibi hukuki yeteneklerini ortaya koyabilecekler mi? Bakalım iddia makamı sanıklar için ne ceza isteyecek?

Fransız kanunlarına göre, Güzelyan'ın müebbet hapse, diğerlerinin de ağır hapis cezalarına çarptırılması gerekiyor. Ama bakalım karar yarın nasıl çıkacak ve Türk-Fransız ilişkilerinin geleceği nasıl biçimlenecek?

